

Eskja hf

Skýrsla um grænt bókhald
Mjöl- og lýsisvinnslu
fyrir árið 2010

Efnisyfirlit

1.0	ALMENNAR UPPLÝSINGAR	2
2.0	VERKSMÍÐJAN	3
2.1	STADSETNING	3
2.2	UMHVERFISSTEFNA ESKJU	3
2.3	GRÆNT BÓKHALD	4
2.4	FLÆÐIRIT VERKSMÍÐJUNNAR	5
3.0	LYKILTÖLUR	6
3.1	HRÁEFNISNOTKUN	6
3.2	NOTKUN HJÁLPAREFNA	6
3.3	MENGANDI EFNI	7
3.4	SORPFLOKKUN	7
3.5	AUÐLINDANOTKUN	7
3.6	LOFTMENGUN	8
3.7	FRÁRENNSLI	8
3.8	HÁVAÐI	8
4.0	YFIRLÝSING STJÓRNAR	9
5.0	ÁRITUN ENDURSKOÐANDA	9

1.0 Almennar upplýsingar

Nafn: Eskja hf, mjöl- og lýsisvinnsla

Heimilisfang: Marbakka, 735 Fjarðabyggð

Útgefandi starfsleyfis: Umhverfisstofnun

Eftirlitsaðili með starfsleyfi: Heilbrigðiseftirlit Austurlands

Númer fyrirtækisflokks: 6,9

Stjórn Eskju hf:

Erna Þorsteinsdóttir
Þorsteinn Kristjánsson
Einar Örn Ólafsson

Gefið var út nýtt starfsleyfi frá MAST og gildir það til 26.05.2022.

Afrit af starfsleyfi Eskju er að finna í viðauka.

2.0 Verksmiðjan

Mjöl- og lýsisvinnsla Eskju var fyrst stofnuð árið 1954. Núverandi vinnsla hefur gengið í gegnum mikla endurnýjun sem hófst árið 1994 og lauk árið 2000 með uppsetningu nýrra soðkjarnatækja. Afköst eru 1.000 tonn af hráefni á sólarhring og hægt er að geyma allt að 20.000 tonn af hráefni í geymslum verksmiðjunnar í einu. Starfsmenn eru að jafnaði um 20 og er unnið á vöktun allan sólarhringinn.

Verksmiðjan er búin öllum þeim besta tækja- og tæknibúnaði sem fáanlegur er til framleiðslu mjöl- og lýsisafurða og getur hún með loftþurrkun við lágan hita framleitt hágæðamjöl sem m.a. er notað til framleiðslu fiskeldisfóðurs. Þá tryggir þessi búnaður að hin hvítleiða mengun sem gjarnan fylgdi þessari vinnslu er nær úr sögunni.

Gæða- og umhverfiskröfur til vinnslunnar eru miklar og rekur verksmiðjan eigin rannsóknastofu auk þess að styðjast við HACCP gæðakerfi sem tryggir að afurðir Mjöl- og lýsisvinnslunnar séu ávallt af þeim gæðum sem viðskiptavinir hennar óska. Vinnslan fékk í ársbyrjun 2004 FEMAS vottun á framleiðslu sína fyrst verksmiðja á Íslandi.

2.1 Staðsetning

Mjöl- og lýsisvinnsla Eskju er staðsett á Marbakka sem er iðnaðarsvæði á Eskifirði og skrifstofa fyrirtækisins er staðsett í miðjum bænum líkt og mynd 1 sýnir.

Mynd 1 Yfirlitsmynd af Eskifirði

Íbúabyggð er í nokkurri fjarlægð frá vinnslunni, bæði upp í hlíðinni og utar og innar í firðinum.

2.2 Umhverfisstefna Eskju

Það er stefna Eskju hf. að allir þættir í starfsemi fyrirtækisins séu í fullri sátt við umhverfi sitt. Fyrirtækið umgengst auðlindir og umhverfi af ábyrgð og samkvæmt þeim lögum og reglugerðum sem gilda. Ávallt er stefnt að hámarksnýtingu hráefna og orkugjafa. Fyrirtækið notar efni, rekstrarvörur og umbúðir sem eru umhverfisvænar. Úrgangi og losun frá skipum og deildum er haldið í lágmarki og séð til þess að úrgangur sem til fellur sé ætíð losaður á þann hátt að ekki valdi skaða í náttúru eða umhverfi.

2.3 Grænt bókhald

Starfsfólk skrifstofu Eskju sér um að færa reikninga er varða vörur sem flokkast undir grænt bókhald og eru þeir merktir sérstaklega í bókhaldi fyrirtækisins.

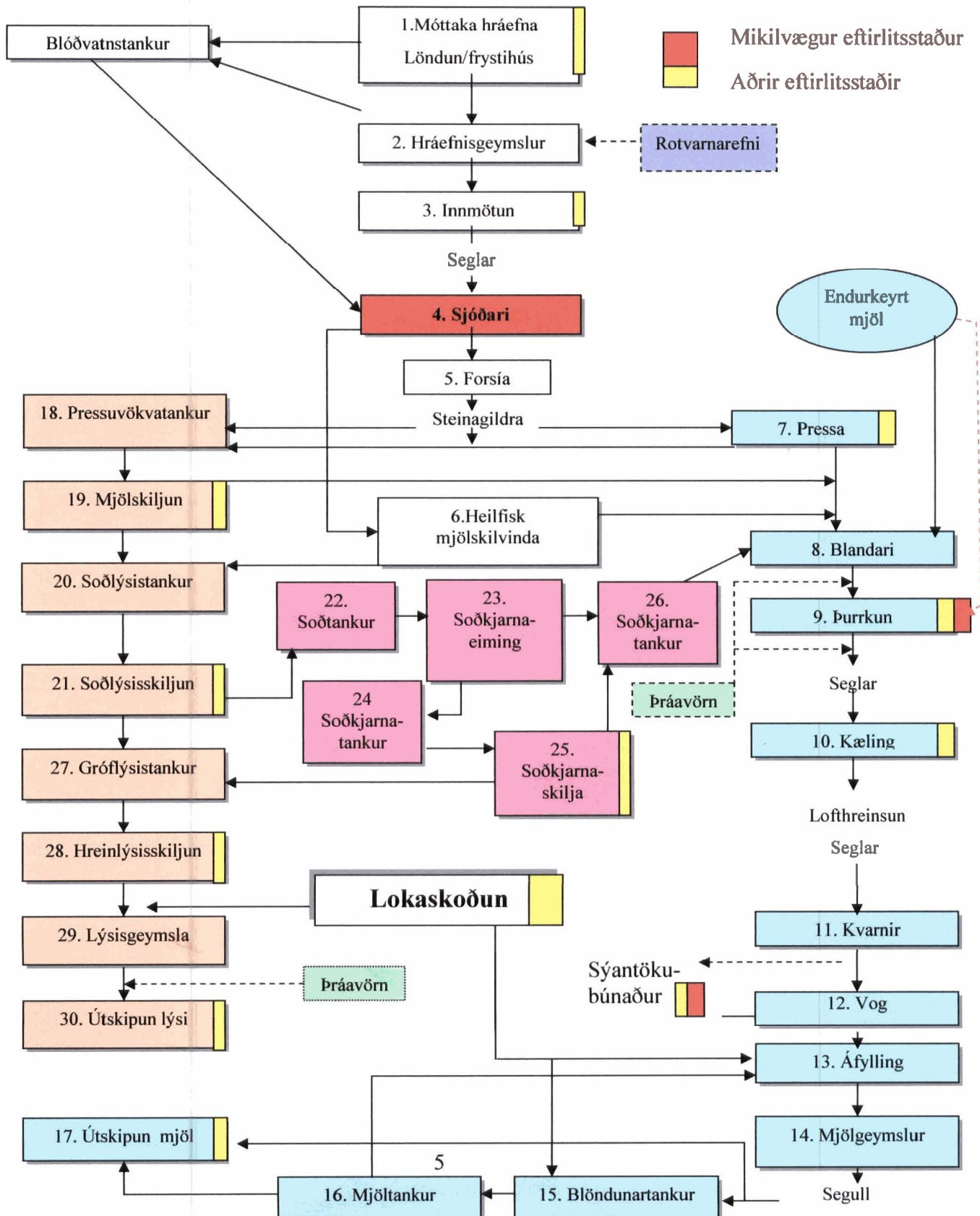
Haukur Líndal Jónsson verksmiðjustjóri mjöl- og lýsisvinnslu sér um að safna saman tölulegum upplýsingum varðandi notkun á eldsneyti, hreinsiefnum, íblöndunarefnum, hráefni og ýmsum öðrum vörum er tengjast rekstrinum.

Skýrslan um grænt bókhald var unnin af Hauki Líndal Jónssyni verksmiðjustjóra. Skýrslan er endurskoðuð af Stefáni Erni Stefánssyni verkfræðingi, sem hefur mikla þekkingu á vinnslum af þessu tagi og hefur komið að hönnun og rekstri á fjölmörgum mjöl- og lýsisvinnslum á Íslandi og erlendis.

2.4 Flæðirit verksmiðjunnar

Mynd 2 Flæðirit

Eins og mynd 2 sýnir er vinnslan í mörgum þrepum, en um tvær megin leiðir er að ræða, það er vökvaleið og þurrrefnisleið. Vökvaleiðin skilar af sér lýsi og þurrrefnisleiðin fiskimjöli.

3.0 Lykiltölur

3.1 Hráefnisnotkun

Á árinu 2010 tók mjöl- og lýsisvinnsla Eskju á móti 44.030 tonnum af hráefni til vinnslu og skiptist það eins og tafa 1 sýnir.

Tafla 1 Hráefni til vinnslu árið 2010

Hráefni	Magn	Eining
Gulldepla	463	Tonn
Loðna	5.622	Tonn
Síld	8.822	Tonn
Kolmunni	11.636	Tonn
Markíll	9.817	Tonn
Afskurður makrill	1.716	Tonn
Síldarafskurður	5.692	Tonn
Annað	262	Tonn
Alls	44.030	Tonn

Við móttöku hráefnis inn í verksmiðju er TVN-gildi Hráefnis mælt af efnarannsóknarmanni mjöl- og lýsisvinnslu tvisvar á sólarhring. Í starfsleyfi Eskju segir að TVN-gildi hráefnis sem tekið er til vinnslu í verksmiðju megi ekki fara yfir 120 mg N/100 g nema í undantekningar tilvikum og að þá sé eftirlitsaðila gert viðvart um það. Árið 2010 fór TVN gildi í hráefni aldrei yfir 120 mg N/100 g.

3.2 Notkun hjálparefna

Árið 2010 var aðeins notuð ediksýra (C_3COOH 80%) til að hráefnið geymist betur og verði þannig auðveldara í vinnslu. Formalín (37% formaldehyð $HCOH$ í vatnslausn) og natríumnítrít ($NaNO_2$) var ekki notað 2010.

Andyldiefni (antioxydants) eru hins vegar notuð sem þráavörn í fiskimjöl að óskum kaupenda

Tafla 2 Hjálparefni notuð við vinnslu árið 2010

Hjálparefni	Magn	Eining
Ediksýra í hráefni	81.606	lítrar
Natríumnítrít	0	lítrar
Formaldehyð í hráefni	0	lítrar
Þráavörn í fiskimjöl	2.778	lítrar
Alls	84.384	lítrar

3.3 Mengandi efni

Mengandi efnin saltpétursýra (HNO_3 80%) og vítissóði (NaOH) eru notuð í þynntum lausnum í sjálfvirkum hreinsikerfum soðkjarnatækjanna og til hreinsunar véla, lagna og geymslukara annarra vinnsluferla í verksmiðjunni.

Tafla 3 Notkun mengandi efni árið 2010

Mengandi efni	Magn	Eining
Saltpétursýra (HNO_3)	2.516	lítrar
Vítissóði (NaOH)	23.686	kg

3.4 Sorpflokkun

Allt sorp sem fellur til við vinnsluna er urðað eða endurunnið af Sorpsamlagi Mið-Austurlands. Sorp er flokkað í fjóra flokka:

1. Endurvinnanlegt sorp (Dagblöð, skrifstofupappír, bylgjupappi, innkaupapokar, svartir plastpokar og baggaplast)
2. Sorp í ódýra urðun (Allt annað í gjaldskránni, nema heimilissorp, járn og óflokkað sorp)
3. Járn
4. Óflokkað sorp.

Tafla 4 Sorpflokkun vinnslu árið 2010

Sorpflokkur	Magn	Eining
1. Endurvinnalegt sorp	2.770	kg
2. Sorp í ódýra urðun	35.800	kg
3. Járn	24.950	kg
4. Seyra	18.350	kg

3.5 Auðlindanotkun

Þær auðlindir sem notaðar eru við vinnsluna eru aðallega rafmagn, svartolía og vatn.

Tafla 5 Auðlindanotkun vinnslu árið 2010

Auðlindanotkun	Magn	Eining	x/tonn hráefni
Rafmagn	11.974.536	kwst	272.1
Svartolía	1.304.291	kg	29.6
Vatn	184.615	m ³	4,2

3.6 Loftmengun

Reynt er að halda allri loftmengun í lágmarki en óhjákvæmilega kemur í einstaka tilvikum lykt frá slíkri vinnslu sem mjöl- og lýsisvinnslan er. Vinnslan brennir svartolíu sem gefur frá sér mengandi lofttegundirnar CO₂ og SO₂.

Tafla 6 Loftmengun miðað við brennslu á 1.304.291 kg af svartolíu árið 2010.

Loftmengun	Magn	Eining
CO ₂	4.174	tonn*
SO ₂	49	tonn**

* 3,2 kg CO₂/ 1 kg svartolía

** hlutfall S í svartolíu 1,875%

Til að lágmarka þá lykt sem kemur frá bræðslunni er loftræst frá sjóðurum, pressum, mjölskilvindutönkum og soðlýsistönkum inn í þvottaturn. Þvottaturninn kælir loftið sem kemur frá þessum tækjum með því að dæla sjó í gegnum það. Við þvottinn kólnar loftið úr um 100°C niður í 26°C og við það fellur raki úr því. Þegar búið er að kæla loftið fer það inn í brennsluhólf þurrkarans þar sem því er brennt við um 800°C. Um áramót 2004-2005 voru settir upp nýir skorsteinar. Eru þeir mun hærri, og hönnun þeirra þannig að hraði á útblæstri verksmiðjunnar verði sem mestur, um 20 m/sek.

3.7 Frárennsli

Frárennsli frá löndunarkerfi, hráefnisgeymslum og vinnslu er leitt í gegnum fitugildru.

Samið hefur verið við Verkfræðistofuna Efla um að sjá um þær mælingar á frárennsli, sem kveðið er á um í starfsleyfi vinnslunnar. Fyrstu mælingar fóru fram í mars 2009. Unnið er við uppsetningu á nýrri fitugildru, og verður hún tekin í notkun í júní 2011.

3.8 Hávaði

Hávaði frá vinnslunni í nærliggjandi íbúðabyggð er vart mælanlegur enda er töluverð vegalengd í næstu íbúðabyggð.

4.0 Yfirlýsing Stjórnar

Það staðfestist með undirskrift stjórnar að allar upplýsingar í skýrslu þessari eru unnar úr gögnum fyrirtækisins.

Stjórn Eskju:

Erna Þorsteinsdóttir

Þorsteinn Kristjánsson

Einar Örn Ólafsson

5.0 Áritun endurskoðanda

Endurskoðaðar hafa verið tölulegar upplýsingar í skýrslu um grænt bókhald fyrir Eskju hf fyrir árið 2010 sbr. 10 gr. reglugerðar nr. 851/2002.

Stefán Örn Stefánsson, verkfræðingur

Viðauki